

Kommunstyrelsen/Kommunfullmäktige

Utlåtande över motion – Motion (V) Klimatet vår tids ödesfråga

Ordförandens förslag till beslut

Kommunstyrelsens ordförande föreslår kommunstyrelsen och kommunfullmäktige besluta

att med hänsyn till det inkomna yttrandet avslå motionen.

Ärendebeskrivning

Vid Kommunfullmäktiges sammanträde den 2018-06-18, §26, väckte Sandra Söderqvist (V) rubricerad motion.

Ett yttrande över motionen har inkommit från Ekonomiavdelningen, Styrning och stöd samt från Gävle Energi AB.

Motionären föreslår att GEAB ska behålla och inte sälja de tilldelade utsläppsrätter som bolaget genom framgångsrika investeringar i miljövänlig produktion inte har behov av att använda på grund av minskade fossila utsläpp. Handeln med utsläppsrätter inom EU är det största i världen och omkring 40 procent av de fossila utsläpp som företag i EU står för beräknas att omfattas av handeln med utsläppsrätter.

I yttrandena från Ekonomiavdelningen och från Gävle Energi framhålls att syftet med handeln av utsläppsrätter är att skapa incitament för företag att ställa om och investera i utsläppssnål teknik. Handeln med utsläppsrätter infördes som ett styrmedel för att minska utsläppen av växthusgasen koldioxid. Den som inte behöver använda alla tilldelade utsläppsrätter genom att göra sin verksamhet bättre för miljön kan sälja utsläppsrätter till andra företag som är sämre på miljöförbättringar och behöver fler utsläppsrätter än de tilldelats. Systemet belönar alltså den som är duktig på miljöförbättringar och bestraffar den som är sämre.

Genom att minska sina fossila utsläpp kan företag därmed sälja de utsläppsrätter som företaget inte har behov av och det blir dyrare att släppa ut fossil energi för de företag som inte minskar sin klimatpåverkan. Gävle Energi har gjort stora investeringar i mer miljöeffektiv produktion som gjort bolagskoncernens produktion av el och värme nära klimatneutral. Det har delvis finansierats av omsättning av tilldelade utsläppsrätter. Att behålla utsläppsrätterna istället för att föra tillbaka dessa till systemet medför därmed ekonomiska konsekvenser för bolaget och riskerar framtida möjligheter för fortsatta klimatinvesteringar. I samband med beslut om budget- och ekonomisk plan för kommunen antas ägardirektiv och avkastningskrav för de kommunala bolagen. Då detta förslag har ekonomiska effekter för GEAB bör frågan inte hanteras genom en enskild motion utan i samband med kommunens budgetprocess.

2017 fattade EU beslut om att reformera systemet för handel med utsläppsrätter då det hittills ansetts finnas alltför många utsläppsrätter i systemet, vilket gjort att priset per utsläppsrätt blivit väldigt lågt. Nytt är att mängden tillgängliga utsläppsrätter i systemet som helhet kommer att minska i en snabbare takt. Genom att i högre takt än tidigare minska antalet tillgängliga utsläppsrätter i systemet och automatiskt annullera en del av utsläppsrätterna i den reservfond dit icke-använda utsläppsrätter samlas beräknas priset per utsläppsrätt pressas upp. Därmed stärks också systemets effekt och grundtanke, att skapa incitament och göra det lönsamt för verksamheter att ställa om i hållbar riktning och därmed minska klimatutsläppen. Reformeringen vars förändringar träder i kraft 2020 bör därför också leda till att de lokala klimatinsatser vi gör för utsläppsminskningar får en större effekt globalt.

Den automatiska annulleringen av en andel av de icke-använda utsläppsrätterna i reservfonden innebär också att en effekt av att behålla istället för att sälja utsläppsrätter blir att färre utsläppsrätter kommer till reservfonden. Det i sin tur gör att färre utsläppsrätter annulleras och då försvinner från systemet. Att klimatkompensera genom att behålla utsläppsrätter istället för att sälja dem blir därmed en åtgärd som inte längre tycks ge den klimatnytta som motionen argumenterar för.

Sammantaget gör Majoriteten bedömningen att ett reformerat och mer välfungerande system för handel med utsläppsrätter kommer att bidra till att det lokala klimat- och miljöarbete som kommunkoncernen gör, kommer att få en större effekt. EU:s insatser för att möta systemets grundproblematik med alltför många tillgängliga utsläppsrätter och därmed ett alltför lågt pris för skadliga klimatutsläpp gör dessutom att klimatnyttan minskat betydligt av att GEAB behåller istället för att sälja sina överblivna utsläppsrätter.

Beslutsunderlag

- Motion (V) – Klimatet vår tids ödesfråga.
- Yttrande över motionen från Ekonomiavdelningen, Styrning och stöd.
- Yttrande över motionen från Gävle Energi.

Kommunstyrelsens ordförande
Åsa Wiklund Lång (S)